

Datum: 11 juli 2024
Onderwerp: Voortgang invulling opgave Regionale Energie Strategieën en Energiestrategie De Wolden
Ons kenmerk:

Geachte heer, mevrouw,

Op 24 juni 2021 heeft u de Regionale Energie Strategieën Drenthe vastgesteld (hierna: RES). Daarin hebben wij als gemeente afspraken gemaakt om in 2030 0,1 TWh aan hernieuwbare elektriciteit per jaar op te wekken. Om invulling te geven aan de RES-opgave heeft u per motie¹ verzocht om samen met inwoners en grondeigenaren een kansrijk gebied voor grootschalige opwek van hernieuwbare energie te onderzoeken. Ook moet daarbij worden gekeken of het mogelijk is om dit gebied van onderaf zelf te ontwikkelen, zodat een lokaal eigenaarschap van minimaal 70%, met een streven naar 100% lokaal eigenaarschap, ontstaat.

Met deze brief informeren wij u hoe wij verdere invulling willen geven aan onze nog openstaande RES-opgave, alsmede de borging van het lokaal eigenaarschap. Eerst gaan we in op de huidige stand van zaken en het onderzoek dat is uitgevoerd om inzichtelijk te krijgen welke kansen er in onze gemeente zijn om hernieuwbare energie op te wekken.

Invulling RES-opgave

Gemeente De Wolden heeft in 2021 een RES-bod gedaan van 0,1 TWh. Op basis van nieuwe data blijkt dat we op dit moment 0,018 TWh hebben gerealiseerd. Uit deze data blijkt dat er in de praktijk veel minder zon-op-dak (installaties >15 KW) wordt opgewekt dan eerder verondersteld². Dit maakt dat we in plaats van 64%, nog 82% van onze RES-opgave voor 2030 moeten realiseren.

Energiestrategie De Wolden

In onze Toekomstvisie heeft u als doelstelling gesteld om in 2030 70% hernieuwbare elektriciteit op te wekken (conform onze RES-opgave van 0,1 TWh) en in 2040 100%. Op dit moment ligt onze prioriteit op het tijdig invullen van de resterende RES-opgave. Om hier invulling aan te geven werken we aan een gemeentelijke energiestrategie. Deze strategie bestaat uit verschillende bouwblokken, waarbij we het onderscheid maken tussen groot- en kleinschalige initiatieven.

Kansrijke grootschalige initiatieven

Voor kansrijke grootschalige initiatieven kijken we naar de mogelijkheden voor een energiehubs bij De Wijk 20. Dit gebied is kansrijk door de al aanwezige infrastructuur, de aanwezigheid van een grootverbruiker van

¹ <https://dewolden.raadsinformatie.nl/document/10356007/1>

² De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (hierna: RVO) is verantwoordelijk voor het aanleveren van de gegevens voor zon-op-dak. Bij eerdere metingen werd uitgegaan van een geschat aantal zonnepanelen per dakoppervlakte. Sinds dit jaar maakt men gebruik van luchtbeelden om de daadwerkelijke realisatie in kaart te brengen. Hierdoor ligt de realisatie van zon-op-dak veel lager dan eerder werd verondersteld.

elektriciteit en door een aantal ontwikkelingen in het gebied. Daarom zijn we gestart met een gebiedsproces. Samen met omwonenden worden eerst de mogelijkheden voor de opwek van hernieuwbare energie in kaart gebracht. Aan de hand van de resultaten kijken we samen met de omgeving naar de mogelijke inrichting van het gebied. Zodra hier meer duidelijkheid over is, kunnen we in kaart brengen in hoeverre de energiehub kan bijdragen aan onze RES-opgave. Wij verwachten u dit najaar hierover te informeren. Uiteindelijk zal het eindresultaat van het gebiedsproces u ter besluitvorming worden voorgelegd.

Om onze RES-doelstelling te realiseren zullen we, naast de energiehub bij De Wijk 20, ook naar andere kansrijke locaties moeten kijken voor de grootschalige opwek van hernieuwbare elektriciteit. Daarom hebben we de ruimtelijke kansen en beperkingen voor de grootschalige opwek van hernieuwbare energie (zon & wind) in onze gemeente in kaart gebracht. Op basis van de resultaten komen wij in september bij u terug met een voorstel om de mogelijkheden voor kansrijke gebieden verder te onderzoeken.

Daarnaast zal in het najaar meer duidelijk worden over het potentieel van het project Opwek Energie op Rijksvastgoed (hierna: OER) A28. De voorverkenning bevindt zich momenteel in een afrondende fase. Uit deze fase moet blijken in hoeverre het mogelijk is om zonne-energie in de berm of de oksels van de snelweg de A28 op te wekken. Het is nog de vraag of dit project bij kan dragen aan onze RES-opgave voor 2030, of dat dit project een bijdrage kan leveren aan onze opgave voor 100 procent hernieuwbare elektriciteit in 2040.

Op basis van de bovenstaand omschreven bouwblokken – de energiehub bij De Wijk 20, een kansrijk gebied op basis van de potentiescan en de OER 28 – denken wij invulling te geven aan onze energiestrategie.

Dorps Energie Strategieën

Naast een aantal grootschalige kansrijke initiatieven zetten we, zoals staat omschreven in onze Toekomstvisie, met de Dorps Energie Strategieën in op de ondersteuning van kleinschalige en lokale initiatieven. Zo is er de afgelopen jaren via de aanpak zon-op-dak ingezet op het ondersteunen van agrarische ondernemers en andere bedrijven met het verduurzamen van hun bedrijfsvoering. Daarnaast werken we aan een aanpak en aan ruimtelijk beleid om het voor lokale initiatieven mogelijk te maken om een kleinschalig hernieuwbaar energieproject te ontwikkelen. We streven ernaar om u hierover vóór het einde van dit jaar, tijdens de vaststelling van onze gemeentelijke energiestrategie, meer duidelijkheid te geven. Uiteindelijk zal hiervoor een wijziging van het Omgevingsplan aan u ter besluitvorming worden voorgelegd.

Betrekken inwoners en lokaal eigenaarschap

Binnen onze energiestrategie staat het betrekken van de omgeving centraal. Daarom kiezen we ervoor om, zodra we één of meerdere kansrijke gebieden voor de grootschalige opwek van hernieuwbare elektriciteit gevonden hebben, samen met de omgeving de mogelijkheden verder in kaart te brengen. Dit doen we in de vorm van een gebiedsproces. In het gebiedsproces zullen we door middel van informatieavonden met inwoners en betrokkenen alsmede in een aantal werkgroepen met inwoners, vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties en professionals ingaan op de mogelijke scenario's in een gebied.

Ook is, in overeenstemming met uw motie van 24 juni 2021, de borging van een lokaal eigenaarschap van minimaal 70%, met een streven naar 100%, een belangrijk onderdeel van onze energiestrategie. De nieuwe Energiewet, die recentelijk door de Tweede Kamer is aangenomen, geeft meer handvatten voor lokaal eigenaarschap:

- (1) Ten eerste hebben energiegemeenschappen een juridische status gekregen;
- (2) Daarnaast krijgen gemeentes handvatten om regels op te nemen in het Omgevingsplan over lokaal eigenaarschap. Dit zijn specifiek regels waarbij ontwikkelaars van een wind- of zonproject moeten motiveren welke inspanningen er zijn verricht om lokaal eigendom te realiseren. De gemeente kan vervolgens sancties opleggen als hier niet of onvoldoende aan is voldaan.

Mocht de Energiewet ook door de Eerste Kamer worden aangenomen, dan is er voor het eerst een wettelijke grondslag waarbij we als gemeente kunnen sturen op lokaal eigenaarschap. In onze energiestrategie zullen we, zodra deze mogelijkheid er is, ook kijken hoe we door middel van kaders lokaal eigenaarschap en participatie kunnen verankeren.

Vervolg

Zoals eerder omschreven komen we in september bij u terug met een voorstel om de mogelijkheden voor kansrijke gebieden voor de opwek van hernieuwbare elektriciteit verder te onderzoeken. In aanloop naar en tijdens de raadsvergaderingen in september willen wij u als raadsleden, maar ook de inwoners van onze gemeente informeren over dit voorstel en de mogelijkheid geven om over dit belangrijke onderwerp met elkaar en het college in gesprek te gaan.

Daarnaast streven we ernaar u vóór het eind van dit jaar onze gehele energiestrategie, met daarin de verschillende bouwblokken, alsmede onze strategie om de omgeving te betrekken en het lokaal eigenaarschap te borgen, ter vaststelling aan u aan te bieden.

Wij gaan ervan uit dat wij u hiermee voldoende hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

Roelof Pieter Koning
gemeentesecretaris

Inge C.J. Nieuwenhuizen
burgemeester